

[Poul Hartling.]

protokollatet ikke var nogen aftale, ikke binder noget af partierne, og han sluttede med at skrive, at det kunne jeg betragte som et klart tilsagn.

Jeg spørger: hvordan forholder det sig nu til de erklæringer, som ellers er kommet frem? Det ærede medlem hr. Aksel Larsen henviste til protokollatet under forhandlingerne i Nordisk Råd i Helsingfors, og statsministeren sad i salen og modsagde ham ikke. Jeg synes, det må være nødvendigt, at der skaffes klarhed på dette område. Naturligvis må de to partier samarbejde, som de vil, og ingen skal blande sig deri eller nægte dem det. Men man kan ikke binde sig til ét samarbejde og afskære det til den anden side og samtidig ønske at give partier og offentlighed det indtryk, at det er disse andre, der ikke vil samarbejde. Også befolkningen må have krav på klarhed, og derfor vil jeg bruge lejligheden her til at spørge både det ærede medlem hr. Aksel Larsen og statsministeren: når nu der blev henvist til protokollatet i Nordisk Råd, var det så blot mundsvejr, eller binder dette protokollat? Lige sådan med kontaktudvalget: gælder det, bruges det, hvad betyder det?

Man husker måske situationen lige efter valget. Socialdemokratiet ønskede brændende en fællesregering af S og SF, og de beklagede i høje toner, at de ikke fik den, beklagelser, som er blevet gentaget helt for nylig. I en sådan fælles regering ville socialdemokratiet naturligvis ikke stå frit, men være bundet til sin partner. Man fik ikke denne fællesregering, men offentliggjorde et protokollat. Var det så ikke et bindemiddel? Skulle det kun binde socialistisk folkeparti? Skulle det ikke også binde socialdemokratiet?

Jeg skal ikke nægte, at venstres tillid til regeringens samarbejdsvilje er blevet svækket i en alvorlig grad i dette halvår. Alligevel er det en given ting for venstres folketingsgruppe, at vi fra sag til sag vil prøve at opnå resultater; vi erklærer ingen strejke i lovgivningsarbejdet, og det har vi også bevist; det har vi ikke gjort.

Jeg vil også føje til, at det er vor overbevisning, at vi kan løse væsentlige opgaver sammen med den nuværende regering, f. eks. på det sociale område, på det uddan-

ningsmæssige område. Det er ikke her, skillelinjerne går i dansk politik.

Venstre vil også, som jeg allerede har været inde på det, samarbejde med regeringen om centrale dele af Danmarks udenrigspolitik. Vi tilsiger regeringen vor støtte i bestræbelserne for at knytte Danmark til De europæiske Fællesskaber, de fællesskaber, som vi ikke i det lange løb kan stå uden for. Vi bør også i fremtiden kunne føre en ansvarlig dansk sikkerhedspolitik sammen med socialdemokratiet. Jeg må gå ud fra, at socialistisk folkepartis synspunkter ikke får lov at afgøre socialdemokratiets politik på dette område.

Man skal altså ikke vente, at venstre prøver at skabe vanskeligheder for regeringen på de udenrigspolitiske områder dér, hvor vi er enige med dem; men vi agter på den anden side heller ikke at holde den oppe og støtte den i de spørgsmål, hvor vi ikke er enige med den. Vi vil gennem vor politik vise, at det er muligt at samarbejde om en midterlinje, men det betyder ikke, at vi skal fravige vor politiske opfattelse.

Det kan jo ikke nægtes, at der foruden de områder, hvor et samarbejde er naturligt og muligt, også er områder, hvor et reelt samarbejde ikke synes at kunne skabes: det gælder dele af skattelovgivningen, det gælder erhvervslovgivningen, det gælder spørgsmålet om ejendomsretten. På disse områder går der klare skillelinjer; regeringen og socialistisk folkeparti har et fælles sigte, som vi må vende os imod.

Jeg ser ingen lykke i, at det offentlige i højere grad skal dirigere erhvervslivet og herunder dets tilførsel af kapital; derfor er jeg også betænkelig ved store fondsdannelser. Venstre vil vende sig skarpt mod ethvert forsøg på en ændring af samfundsstrukturen i socialistisk retning.

Vi ønsker en anden politik sat i stedet, en politik, der ikke pålægger det enkelte menneske og det erhvervsliv, som vi alle er afhængige af, snærende bånd. Vi ønsker et friere erhvervsliv, fordi det er fremgangens forudsætning.

For den socialdemokratiske regering og for socialistisk folkeparti blev valget en afgørende begivenhed. Vi fik et socialistisk flertal og et flertal, der er blevet brugt. Men også for landet som helhed føles det, at der for tiden foregår en udvikling, som